

Orijinal Soru: Klinik Bilimler 239

239.Prematür ovaryan yetersizlik tanısı alan genç bir hastada etiyolojisi anlamak için aşağıdakilerden hangisinin ilk basamakta yapılması uygun değildir?

- A) FMR1 premutasyon analizi
- B) Otoimmün antikor analizi
- C) Karyotipleme
- D) Gonadotoksite öyküsü sorgulama
- E) Over doku biyopsisi

Doğru Cevap:E

HIZLI TEKRAR NOTLARIMIZDAN REFERANSLAR

İLGİLİ NOTLAR

14

TUS HAZIRLIK MERKEZLERİ

Antimüllerian hormon (AMH)...

- Transforme edici büyüme faktörü-beta ailesine ait bir glikoproteindir
- Preantral ve küçük antral foliküllerdeki granuloza hücrelerinden salgılanır.
- AMH salgılanması, sikluslar arasında küçük değişiklikler gösterir.
- AMH salgılanması gonadotropik hormonlardan bağımsızdır.
- Over rezervinin belirlenmesinde kullanılır

Midsiklus LH pikinin etkileri...

- Granuloza hücrelerinin luteinizasyonu ve progesteron sentezi; Kollajenaz aktivasyonu
- Ovulasyon için gerekli prostaglandinlerin sentezi
- Oositte 1. mayozun tamamlanması (Sekonder oosit)

Ovulasyon zamanı...

- LH artışının başladığı andan 24 - 36 saat sonra
- LH pik yaptığı andan 10 - 12 saat sonra

Ovulasyonun göstergeleri...

- Bazal vücut ısısının (BBT) artması
- Servikal mukusun kalın olması, Spinnbarkeit ve Ferning (-) olması
- LH artışının gösterilmesi
- Endometriyal biyopside sekretuar endometriyumun gösterilmesi
- Midluteal serum progesteron ölçümünün >3 ng/mL olması
- USG'de var olan follikülün kaybolması
- Ovulasyonun en kesin göstergesi gebeliktir

Korpus luteumun oluşumunda görevi olan... VEGF

Menstrüel siklusta progesteron salgısının en fazla olduğu dönem... Midluteal Dönem (Siklusun 21. günü); implantasyona denk gelen gündür.

Luteal fazdan folliküler faza geçiş...

- Korpus luteumun regrese olmasına bağlı östrojen, progesteron ve inhibin A azalır
- Böylelikle FSH ve LH inhibisyonundan kurtulur

Korpus luteum regresyonunda rol oynayan... Pg F2 alfa

Ovulasyonun ilk histolojik işareti... Endometriyal glandüler epitelde subnükleer glikojen vakuollerinin görülmesi (17-18.gün)

Menstrüel kanama Progesteron Çekilme kanamasıdır...

- Progesteron azalması ile Prostaglandin sentezi üzerindeki inhibisyon kalkar
- Artan PG' ler (özellikle PGF2-alfa) spiral arterlerde vazokonstriksiyona neden olur
- İskemik nekroz sonucu fonksiyonel tabaka dökülür

Primer amenore tanımı... Sekonder seks karakterleri gelişenlerde 15 yaşında, gelişmeyenlerde 13 yaşında halen adet görememe durumudur.

Primer amenorenin en sık nedeni...

- Gonadal Disgenezi (EN SIK); En sık Turner Sendromu
- Müllerian agenezi
- Testiküler Feminizasyon

Sekonder amenore... Önceden adet gören bir kadında en az 3 siklus adet görememe durumu

Sekonder amenorenin en sık nedeni...

- Gebelik
- Kronik anovulasyon (ikinci)

Hipergonadotropik amenore nedenleri...

- Gonadal Disgeneziler (en sık)
 - a. Turner sendromu
 - b. 46, XX saf gonadal disgenezi
 - c. 46, XY saf gonadal disgenezi (Swyer sendromu)
- X kromozomunun parsiyel delesyonu
- Seks kromozomlarında mozaik yapı (45X/46XX en sık)
- Frajil X Sendromu
- Gonadotropin Reseptör Mutasyonları
- Rezistan Over Sendromu (Savage Sendromu)
- Otoimmün Ooforit (Blizzard Sendromu)
- Galaktozemi
- Enzim defektleri
 - a. 17a - Hidroksilaz ve 17 - 20 Desmolaz eksikliği
 - b. Aromataz eksikliği
 - c. Konjenital lipoid adrenal hiperplazi
- Radyasyon ve Kemoterapi
- Enfeksiyonlar

Hipogonadotropik amenore nedenleri...

- Fizyolojik (Konstitüsyonel) gecikme (EN SIK)
- Kallmann sendromu
- SSS tümörleri (kraniofarinjioma)
- Hipofizer Lezyonlar
 - a. Baş Sella Sendromu
 - b. Sheehan Sendromu (hipofizer apopleksi)
 - c. Enfeksiyonlar (tüberküloz, sarkoidoz)
 - d. Hand Schüller Christian hastalığı
- Hipotalamik GnRH Salınımının Bozulması
 - a. Anoreksia nervosa, bulimia, malnutrisyon
 - b. Stress, aşırı egzersiz
 - c. Hiperprolaktinemi
 - d. Hipotiroidi
 - e. Cushing sendromu
 - f. Kronik Hastalıklar
- GnRH Reseptör Mutasyonu

Normogonadotropik amenore nedenleri...

- Müllerian Anomaliler
 - a. Imperfore Hymen
 - b. Transvers Vajinal Septa
 - c. RKMH Sendromu
- Asherman sendromu
- Endometrium Yokluğu
- Komplet androjen insensitivite sendromu (testiküler feminizasyon)

Savage Sendromu (Rezistan over sendromu)... Overde primordial follikül var ancak folliküllerde FSH reseptörü yoktur.

Primer ovaryan yetmezlik tanı kriterleri...

4. Adet fazlası görülmemesi

Klinik Bilimler 239. soru
Tusdata Kadın Hast ve Doğum Hızlı
Tekrar Kampı 1. Fasikül Sayfa 014

Primer ovaryan yetmezliğin ayırıcı tanısında yapılması gereken testler...

- FMR1 premutasyonu,
- Karyotip analizi (30 yaşın altında)
- 21 hidroksilaz antikorları

- Primer ovaryan yetmezliğe eşlik edebilen otoimmün hastalıklar...
 - Hipotiroidi (EN SIK)
 - Hipoparatiroidi
 - Adrenal yetmezlik
 - Myastenia gravis

Klinik Bilimler 239. soru
Tusdata Kadın Hast ve Doğum Hızlı
Tekrar Kampı 1. Fasikül Sayfa 015

- Primer ovaryan yetmezlikte semptomatik olmaları durumunda otoimmünite için yapılması gereken bazı tetkikler...

- Kalsiyum, fosfor, albümin (paratiroid için),
- AKŞ, HbA1C (pankreas için),
- 21 hidroksilaza karşı gelişen antikorlar,
- TSH, serbest T4, tiroid antikorları (tiroid için),
- ACTH (adrenal için),
- Tam kan (hemolitik/pernisyöz anemi için) ve trombositler

- Hipertansiyon ve primer amenoreye neden olabilen durum... 17alfa hidroksilaz ve 17,20 desmolaz eksikliği

- Konjenital lipoid adrenal hiperplazide görülen mutasyon... Kolesterolün dış mitokondrial membrandan içtekinde taşınmasını sağlayan STAR proteininde (steriodogenik akut regülatuar protein)

- Overin radyoterapi ve kemoterapiye en duyarlı olduğu evre... Prepubertal Dönem

- Ovarian aktiviteyi tamamen sonlandıran radyasyon dozu... 800 rad

- Overe en toksik kemoterapötik ajan... Alkilleyici ajanlar (Siklofosfamid)

- Prematür ovaryan yetmezliğe yol açabilen enfeksiyonlar...
 - Kabakulak
 - HIV

- Kallmann Sendromu ile ilgili bilinmesi gerekenler...
 - Konjenital olarak GnRH yoktur
 - Koku alma defekti (anosmi) eşlik eder

- En sık primer amenoreye yol açan SSS tümörü... Kraniofarinjioma

- Hipovolemik şok sonucu gelişen akut hipofizer nekroz... Sheehan Sendromu

- Sheehan sendromunda ilk görülen bulgu... Laktasyonun kaybı

- Anoreksia Nervosa ile ilgili bilinmesi gerekenler...
 - Hipogonadotropik amenore
 - Hipotansiyon
 - Bradikardi
 - Hipotiroidi
 - Osteopeni
 - Hiperkarotenizm ve ciltte sararma
 - Kortizol yüksek
 - Diabetes insipidus
 - Sıcak soğuk intoleransı
 - Lanugo tüylenme
 - Hiperkolesterolemi

- En sık karşılaşılan akkiz hipogonadotropik amenore nedeni... Stress

- RKHM sendromu ile ilgili bilinmesi gerekenler...
 - Karyotip 46 XX
 - Gonad over
 - Müllerian yapılar gelişmemiştir (Tuba, uterus ve vajenin üst kısmı gelişmemiştir)
 - Kör vajen
 - Meme gelişimi var
 - Pubik kıllanma var
 - Hormonal profil normal
 - En sık eşlik eden anomali çift toplayıcı kanal

- Bazal endometriyumun haraplanması sonucu gelişen amenore... Asherman Sendromu

- Asherman Sendromunun tanısında en hassas yöntem... Histereskopi

- Primer amenore olan ve gonadotropinleri yüksek olan hastada ilk yapılması gereken... Karyotip analizi

- Sekonder amenore olan ilk yapılması gereken tetkik... Beta hCG

- Sekonder amenorede istenmesi gereken primer testler... Beta hCG, TSH, Prolaktin, FSH, Östradiol

- Sekonder amenore olan ve gebelik testi negatif olan hastada progesteron challenge testi (+) ise düşünülmesi gereken... Anovulasyon

- Sekonder amenore ve gebelik testi negatif olan hastada progesteron challenge testi (-) ve östrojen challenge testi de (-) ise düşünülmesi gereken... Akış yolu ile ilgili patolojiler (Asherman Sendromu gibi)

- Sekonder amenore ve gebelik testi negatif olan hastada progesteron challenge testi (-) ve östrojen challenge testi de (+) ise ilk yapılması gereken... FSH

- Prolaktin düzeyini azaltanlar...
 - Dopamin
 - Dopamin agonistleri (bromokriptin, pergolid, kabergolin, metergolin, lisurid)
 - GABA
 - Diketopiperazin
 - Piroglutamik asid
 - Somatostatin

- Prolaktin releasing faktörler...
 - TRH
 - VIP
 - GnRH

- Prolaktin ölçülmesi gereken durumlar...
 - İnfertil kadın ve hipogonadotropik infertil erkek
 - Amenore
 - Galaktore
 - Amenore ile birlikte olan hirsutizm
 - Anovulatuvar kanama
 - Puberte tarda

- Hiperprolaktinemi tespit edilen hastada ayırıcı tanıya yönelik ilk yapılması gereken... TSH

- Hipofiz adenomu olan gebelerin takibinde kullanılan tetkik... Görme alanı ölçümü